

USTAWA

Z dnia .....2015 r.

O zmianie ustawy - Prawa łowieckiego oraz niektórych innych ustaw

Art. 1.

W ustawie z dnia 13 października 1995 r. – Prawo Łowieckie (Dz. U. z 2013 r. poz. 1226) wprowadza się następujące zmiany:

1) Art. 29 ust. 1 utrzymuje następujące brzmienie:

„Art. 29. 1. Obwody łowieckie wydzierżawiają, na wniosek Polskiego Związku Łowieckiego, po zasięgnięciu opinii wójta (burmistrza, prezydenta miasta) oraz właściwej izby rolniczej:

- 1) Obwody łowieckie leśne - dyrektor właściwej terytorialnie regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych;
- 2) Obwody łowieckie polne - właściwy terytorialnie Wojewoda,;

2) 45a w brzmieniu:

„Art. 45a. 1. W przypadku wystąpienia choroby zakaźnej u zwierzyny łownej na terenie obwodu łowieckiego, decyzję o zmniejszeniu populacji zwierzyny łownej oraz innych kroków zmierzających do zmniejszenia liczby zakażeń, podejmuje właściwy terytorialnie Powiatowy Lekarz Weterynarii w porozumieniu z Głównym Lekarzem Weterynarii.

2. Podejmując decyzję o zmniejszeniu populacji zwierzyny łownej Powiatowy Lekarz Weterynarii może przewidzieć odstrzał przy użyciu noktowizorów i termowizorów, w szczególności w trudnodostępnych miejscach.

3. Minister właściwy do spraw rolnictwa i rozwoju wsi w porozumieniu z Ministrem właściwym do spraw środowiska, określi, w drodze rozporządzenia, sposób postępowania w przypadku wystąpienia choroby zakaźnej na terenie obwodu łowieckiego oraz zmniejszenie w tym zakresie uprawnień dzierżawców i zarządców kół łowieckich.

4. W przypadku podjęcia decyzji przez Powiatowego Lekarza Weterynarii o odstrzale zwierzyny łownej, Koła Łowieckie są obowiązane wykonywać odstrzał zwierzyny pod rygorem utraty uprawnień do dzierżawienia danego obszaru łowieckiego,

5. W wypadkach gdy Powiatowy Lekarz Weterynarii podejmie decyzję o zmniejszeniu populacji zwierzyny łownej do udziału w odstrzale dopuszczeni będą także myśliwi z poza koła łowieckiego w ramach którego został wykryty przypadek zakażenia chorobą zakaźną.

„Art. 46. 1. Odpowiedzialność za wszystkie szkody łowieckie wyrządzone w uprawach i płodach rolnych przez dziki, łosie, jelenie, danielle i sarny, powstałe po dniu wejścia w życie ustawy, ponosi Skarb Państwa, w którego zastępstwie działa właściwy terytorialnie Wojewoda.

2. Wojewoda wypłaca odszkodowania z Łowieckiego Funduszu Rekompensacyjnego, zwanego dalej „Funduszem”

3. Ustala się maksymalną wysokość Funduszu w kwocie 70.000.000.00 złotych.

4. Środki zgromadzone w Funduszu będą pochodziły w części z środków przekazanych z budżetu Państwa¹, a część ze zwrotu sum odszkodowania, przez podmioty odpowiedzialne za szkody łowieckie, o których mowa w art. 46 ust. 6.

5. Dzierżawcy lub zarządcy obwodów łowieckich ponoszą na zasadzie regresu, o którym mowa w art. 46 ust. 6 odpowiedzialność wobec Skarbu Państwa za wypłacone z Funduszu kwoty z tytułu likwidacji szkód łowieckich.

6. W przypadku prowadzenia prawidłowej gospodarki łowieckiej, dzierżawca lub zarządca obwodu łowieckiego zwraca do Funduszu 50% sumy wypłaconego odszkodowania, a w pozostałych wypadkach 75%. O prawidłowości prowadzonej gospodarki łowieckiej decyduje Wojewoda.

7. Odpowiedzialność subsydiarną z dzierżawcami i zarządcami obwodów łowieckich wobec Skarbu Państwa ponoszą solidarnie Polski Związek Łowiecki oraz odpowiednie zarządy kół łowieckich”.

4) po art. 46 dodaje się art. 46a w brzmieniu:

„Art. 46a. 1. Oględzin i szacowania szkód, o których mowa w Art. 46 ust. 1- także ustalania wysokości odszkodowania dokonują przedstawiciele wojewody. W oględzinach, szacowaniu szkód oraz ustalaniu wysokości odszkodowania uczestniczy poszkodowany, jeden przedstawiciel właściwej terytorialnie izby rolniczej oraz jeden przedstawiciel właściwego terytorialnie dzierżawcy lub zarządcy obwodu łowieckiego.

2. O terminie oględzin, szacowania szkód oraz ustalania wysokości odszkodowania przedstawiciele Wojewody informują poszkodowanego, właściwą terytorialnie izbę rolniczą oraz właściwego terytorialnie dzierżawcę lub zarządcę obwodu łowieckiego.

3. Z oględzin, szacowania szkód oraz ustalania wysokości odszkodowania przedstawiciele Wojewody sporządzają protokół, który doręcza się poszkodowanemu, właściwej terytorialnie izbie rolniczej oraz właściwemu terytorialnie dzierżawcy lub zarządcy obwodu łowieckiego.

4. Wzór protokołu, o którym mowa w art. 46a ust. 3 określony zostanie w rozporządzeniu wydanym przez Ministra właściwego do spraw rolnictwa i rozwoju wsi w porozumieniu z Ministrem właściwym do spraw środowiska, na podstawie upoważnienia zawartego w art. 49 ustawy.

5. W terminie 14 dni od dnia otrzymania protokołu, o którym mowa w ust. 4, stronom przysługuje prawo wniesienia zastrzeżeń do protokołu. W przypadku niewniesienia zastrzeżeń w w/w terminie, ustalenia z protokołu są wiążące dla dalszego procesu likwidacji szkody przez Wojewodę. Zastrzeżenia do protokołu, o których mowa w ust. 5 rozpatruje Wojewoda w terminie 7 dni od ich wniesienia.

6. Od ostatecznej decyzji Wojewody w zakresie likwidacji szkody, poszkodowanemu przysługuje na zasadach Kodeksu cywilnego powództwo do sądu powszechnego o odszkodowanie obejmujące rzeczywistą szkodę oraz utracone korzyści.

7. Dzierżawcy lub zarządcy obwodu łowieckiego przysługuje w terminie 30 dni od otrzymania ostatecznej decyzji Wojewody w zakresie likwidacji szkody przysługuje powództwo do sądu powszechnego o ustalenie, że wysokość odszkodowania została określona w wygórowanej wysokości.”

4) po art. 46a dodaje się art. 46b w brzmieniu:

---

¹ Rozwiązanie zgodnie z którym środki Funduszu mają pochodzić ze zwrotu wypłaconych sum oraz nadwyżki budżetu Lasów Państwowych to jedynie nasza propozycja. To z jakich środków Fundusz będzie tworzony winna określić strona rządowa. Fundusz może podlegać reasekuracji przez firmę ubezpieczeniową ale uzależnienie wprowadzenia nowego systemu likwidacji szkód łowieckich od negocjacji warunków z firmą ubezpieczeniową spowoduje wejście ustawy po roku lub dłuższym okresie, gdyż ciężko będzie wypracować warunki reasekuracji nie znając kwot jakie będą wypłacane z Funduszu. Uważamy, iż reasekurację można wprowadzić po około roku stosowania nowej ustawy i działalności Funduszu w praktyce. Szczegółowe unormowania dotyczące Funduszu zawarte mogą być bądź w rozporządzeniu wykonawczym bądź w oddzielnym rozdziale ustawy. Na chwilę obecną, ta część proponowanej zmiany nie jest rozbudowywana.

„Art. 46b. Przepisy artykułów poprzedzających stosuje się odpowiednio do wynagradzania szkód wyrządzonych przy wykonywaniu polowania.”

5) uchyla się art. 47.

6) art. 49 otrzymuje brzmienie:

„Art. 49 Minister właściwy do spraw rolnictwa i rozwoju wsi w porozumieniu z Ministrem właściwym do spraw środowiska, określi, w drodze rozporządzenia, sposób postępowania przy szacowaniu szkód w uprawach i płodach rolnych oraz wypłat odszkodowań za szkody, uwzględniając terminy zgłaszania szkody, obowiązek szacowania wstępnego, ostatecznego i ponownego oraz obszar uszkodzonej uprawy.”

7) art. 50 ust. 1b otrzymuje brzmienie:

„ 1b. Za szkody wyrządzone przez zwierzęta łowne, o których mowa w art. 46 ust. 1, na obszarach niewchodzących w skład obwodów łowieckich, Skarb Państwa pokrywa z Funduszu.”

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Uzasadnienie

Podstawowe zmiany w ustawie prawo łowieckie:

- W przypadku wystąpienia choroby zakaźnej u zwierzyny łownej na terenie obwodu łowieckiego decyzję o zmniejszeniu populacji zwierzyny podejmuje Powiatowy Lekarz Weterynarii
- odpowiedzialność za wszystkie szkody łowieckie, do dnia wejścia w życie ustawy ponosi Skarb Państwa, w którego zastępstwie właściwy jest terytorialnie Wojewoda
- odpowiedzialność subsydiarną z dzierżawcami i zarządcami obwodów łowieckich wobec Skarbu Państwa ponoszą solidarnie Polski Związek Łowiecki oraz odpowiednie zarządy kół.

W chwili obecnej nowelizacja prawa łowieckiego jest sprawą niezwykle ważną, ze względu na fakt, że funkcjonująca ustawa z dnia 13 października 1995 roku „Prawo Łowieckie” jest przestarzała i niedostatecznie dostosowana do aktualnych realiów. Powyższy projekt ustawy jest próbą unormowania prawa łowieckiego, w taki sposób aby było ono jednocześnie korzystne dla środowisk łowieckich jak i rolników. W swoich założeniach ustawa o prawie łowieckim powinna opierać się na bezpieczeństwie zdrowia i równowadze środowiska naturalnego. Na podstawie rozmów społecznych z kołami łowieckimi jak i rolnikami, ale także na podstawie obserwacji sytuacji związanej z rozprzestrzenianiem się chorób zakaźnych takich jak ASF zauważamy pilną potrzebę zmiany prawa łowieckiego.

Celem niniejszej nowelizacji jest pobudzenie środowisk rolniczych i środowisk łowieckich do współpracy. Głównym problemem regulowanym przez ustawę o prawie łowieckim jest rozprzestrzenianie się choroby ASF na kolejne kraje Europy. Jest to choroba bardzo niebezpieczna dla polskiej trzody chlewnej, gdyż jej rozprzestrzenienie wiązałoby się z ogromnymi stratami finansowymi w sektorze rolnictwa. Koniecznym więc jest podjęcie natychmiastowych działań które w znacznym stopniu ograniczyłyby rozprzestrzenianie się choroby na kraje Europy Zachodniej. Do tego konieczna jest współpraca różnych środowisk: rolników oraz kół łowieckich. Art. 45a stanowi, że „W przypadku wystąpienia choroby zakaźnej u zwierzyny łownej na terenie obwodu łowieckiego, decyzję o zmniejszeniu liczby zakażeń, oraz innych kroków zmierzających do zmniejszenia liczby zakażeń, podejmuje właściwy terytorialnie Powiatowy Lekarz Weterynarii”.

Powyższy projekt ustawy przewiduje nałożenie odpowiedzialności na dzierżawców i zarządców obwodów łowieckich, będzie on uzależniony od efektywności gospodarki łowieckiej. Jedną z istotniejszych zmian jakie zostaną wprowadzone powyższą nowelizacją jest powrót do wcześniej obowiązujących regulacji zgodnie z którymi to Wojewodowie podpisywali umowy na dzierżawę obwodów łowieckich. Wprowadzenie tej nowelizacji spowoduje, że szacowaniem szkód łowieckich będą zajmowali się przedstawiciele Wojewody. Jednocześnie to także Wojewoda będzie miał kompetencję zawierania umów z kołami łowieckimi. Obecne rozwiązanie zakłada pełnienie tej funkcji przez Starostów. Niestety nie sprawdza się ono w praktyce. Niniejsza nowelizacja przyczyni się do koncentracji dwóch istotnych funkcji, które służą weryfikacji wykonywania swoich obowiązków umownych stanowi o tym art. 46 ustawy. Taka zmiana doprowadzi do istotnej poprawy efektywności, ponieważ całym zagadnieniem tj. opłacaniem czynszu dzierżawnego, egzekwowaniem pozostałych obowiązków kół łowieckich wraz z oceną efektywności prowadzonej gospodarki łowieckiej będzie zajmował się jeden organ.

Niezwykle ważną kwestią, która została uregulowana w powyższej ustawie jest ustalenie tego kto ponosi odpowiedzialność za wyrządzone szkody w przypadku rozwiązania koła łowieckiego. Została ona uregulowana w art. 46 ust. 7 projektu ustawy. W powyższej nowelizacji zaproponowano regulację prawną, zgodnie z którą w przypadku gdy koła łowieckie zostaną rozwiązane, pozostaną dwa podmioty wciąż ponoszące odpowiedzialność - Polski Związek Łowiecki i Skarb Państwa. Przedkładana ustawa zakłada, że w sytuacji niewypłacalności kół łowieckich, zostanie zabezpieczona pewność regresu przysługującego Skarbowi Państwa. Przedstawiane rozwiązanie prawne przyczyni się do efektywnej oszczędności w prawie łowieckim poprzez nałożenie odpowiedzialności za prawidłową gospodarkę łowiecką na wszystkie podmioty funkcjonujące w tym sektorze (Polski Związek Łowiecki, koła łowieckie, zarządcy kół łowieckich). Ograniczy to zagrożenie bezskutecznego dochodzenia roszczeń przez poszkodowanego, w sytuacji gdy dotychczasowy jedyny wierzyciel - koło łowieckie jest rozwiązywane lub ogłasza swoją upadłość. Proponowana nowelizacja zakłada także, że po stosownej wycenie szkody, odszkodowanie będzie wypłacane z Funduszu. Następnie część kwoty (w zależności od oceny gospodarki łowieckiej) będzie zwracana do Funduszu przez koła łowieckie. W okresie przejściowym (uprawy ozime z 2015 roku i jare z 2016 roku), oszacowanie szkód będzie oszacowaniem wstępnym. W obecnej sytuacji wciąż obowiązuje ustawa z 1995 roku. Proponowana wersja ustawy dotycząca prawa łowieckiego będzie obowiązywała w kontekście odszkodowań za szkody w uprawach w 2017 roku przy założeniu, że skuteczna nowelizacja ustawy nastąpi do marca 2016 roku. Pozostawienie dwóch działających obok siebie trybów likwidacji spowoduje zarzut nierównego traktowania rolników. Koła łowieckie zostałyby również poddane dwóm relacjom. Jedne z nich likwidowałyby szkody jedynie z własnych środków, inne z kolei skorzystałyby z dobrodziejstw jakie przyniesie nowa regulacja wprowadzająca pomoc Państwa w postaci partycypowania w likwidowaniu szkód w wysokości 25- 50%. Z pewnością bowiem likwidacja szkody w oparciu o nowy system będzie bardziej efektywna i satysfakcjonująca dla poszkodowanego. Z drugiej jednak strony wprowadzenie nowej regulacji będzie korzystne również dla kół łowieckich, które prowadząc prawidłową gospodarkę łowiecką będą mogły skorzystać ze stopniowego wsparcia z budżetu Skarbu Państwa. Przedmiotowy regres kół łowieckich został skonstruowany w taki sposób aby z jednej strony motywować koła łowieckie do prowadzenia prawidłowej gospodarki łowieckiej, a dodatkowo aby zapewnić udział Skarbu Państwa w likwidacji szkód i przenieść część ciężaru z kół łowieckich. W chwili obecnej spotykamy się z patologicznymi zachowaniami kół łowieckich jeśli chodzi o likwidację szkód, nie mniej gospodarka łowiecka w skali kraju prowadzona jest w sposób prawidłowy, wręcz uważana jest za jedną z lepszych w Europie.

Rozwiązania zaprezentowane w powyższym projekcie zmiany ustawy prawo łowieckie dążą do ekonomicznej i prawnej motywacji kół łowieckich do prowadzenia prawidłowej gospodarki łowieckiej. Odnosząc się do aktualnej populacji dzików, które są główną przyczyną powstawania szkód łowieckich stwierdzić należy, że ich liczba determinowała rozwój i utrzymanie się stref zagrożenia afrykańskim pomorem świń (ASF). Choroba ASF jest choroba zakaźną dla zwierząt. W związku z powyższym decyzja o zmniejszeniu populacji dzika (bądź innej zwierzyny łownej) w przypadku wystąpienia chorób zakaźnych, winna być podejmowana jedynie przez służby weterynaryjne i to na poziomie powiatu, gdzie w pierwszej kolejności stwierdza się wystąpienie ognisk wirusowych, bez udziału myśliwych, Polskiego Związku Łowieckiego czy Lasów Państwowych. Jak zostało zawarte w projekcie ustawy o przeprowadzeniu odstrzału powinien decydować Powiatowy Lekarz Weterynarii. Jest to o tyle istotne, iż planowane jest poszerzenie na terenie Polski czerwonej strefy zagrożenia choroba ASF oraz wystąpienie kilkuset ognisk chorobowych na terenie Ukrainy, co wiąże się z koniecznością zredukowania populacji w polskim obszarze przygranicznym.

Wprowadzenie powyższych zmian do ustawy ma ogromne znaczenie zarówno dla rolników którzy narażani są na ogromne straty w wyniku szkód które powodują dziki jak również dla środowisk łowieckich ze względu na rozprzestrzenianie się choroby ASF.

Zmiana ustawy o Prawie Łowieckim pociąga za sobą konieczność zmiany rozporządzenia w sprawie szacowania szkód łowieckich.

Obecnie szkody wyrządzone przez dziki wynoszą około 6,3 mln w skali roku. Natomiast podmiotami które zobowiązane są do odszkodowań za wyrządzone szkody są:

- Skarb Państwa - w przypadku szkód wyrządzonych przez zwierzęta objęte całoroczną ochroną,
- Dzierżawcy i Zarządcy obwodów łowieckich - w przypadku szkód wyrządzonych przy organizowaniu polowania, w uprawach i plonach rolnych wyrządzonych przez: dziki, daniiele, sarny, łosie, jelenie.

Realizacja projektu wiąże się z wydatkami na rzecz poszkodowanych, które będą pokrywane z Łowieckiego Funduszu Rekompensacyjnego. Środki na ten cel będą pochodziły z rezerwy celowej, stosownych wpłat kół łowieckich i ewentualnych roszczeń regresowych wobec Polskiego Związku Łowieckiego.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.